

POSUDEK KONZULTANTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Vařeková Adéla
Téma práce:	Problematické právní aspekty určování rodičovství
Rozsah práce:	67 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce (podle IS):	prosinec 2016

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika určování rodičovství představuje v právu nepochybně téma stále aktuální. Tato aktuálnost není dána pouze určitými posuny právní úpravy obsažené v současném OZ ve srovnání s dřívějším zákonem o rodině, ale především neustálým vývojem a pokroky na poli asistované reprodukce, jakož i vzhledem k novým jevům, s nimiž se lze v souvislosti s určením filiace setkat (např. rostoucí počet tzv. baby-boxů a rostoucí povědomí široké veřejnosti o jejich existenci).

Hodnocení konzultanta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma vyžaduje zpracování jednak problematiky určení rodičovství, ale také – vzhledem k tomu, že se autorka hodlá zaměřit na problematické aspekty – také jejího zasazení do širších souvislostí a jejího provázání s dílčími problematickými tématy. Tím ovšem práce nabývá interdisciplinární charakter. Je zřejmé, že identifikace (právních) problémů např. v rámci asistované reprodukce není možná bez alespoň základního povědomí o této části reprodukčního lékařství. Autorka navíc avizuje rovněž komparaci vybraných problémů se zahraničními úpravami, což náročnost zpracování tématu nepochybně rovněž zvyšuje.

Hodnocení konzultanta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, především jak monografické, tak časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do pěti kapitol (k nimž je třeba přičíst úvod a závěr). V úvodu cíl své práce sice pregnantně neformuluje (což ovšem učinit mohla), lze ho však dovodit z textu úvodu: autorka se po stručném zpracování právní úpravy určování a popírání rodičovství hodlá věnovat vybraným problematickým aspektům, s nimiž se lze v praxi setkat: jsou to surogační mateřství, utajené porody a porody anonymní (a v souvislosti s nimi tzv. baby-boxy). Formální i systematické členění práce je zvoleno vhodně, totiž od obecného k jednotlivostem. V duchu tohoto postupu se autorka správně zabývá nejprve problematice určení rodičovství obecně (kap. 1), avšak těžiště práce počíná v kap. 2 (asistovaná reprodukce) a následujících (kap. 3 – náhradní mateřství, kap. 4 – utajený porod, kap. 5 – anonymní porody a baby-boxy). V závěru autorka své poznatky shrnuje. Je třeba dodat, že jednotlivé kapitoly, jejichž rozbor po systematické a formální stránce by byl nad únosnou mez posudku, se dále dělí na menší celky. V obecnosti lze konstatovat, že dílčí systematika je rovněž přehledná a odpovídající celkové koncepci práce. Žádná významná otázka nebyla opomenuta.

Hodnocení konzultanta: Systematika práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod. Rovněž po formální stránce je práce členění zvládnuto způsobem odpovídajícím tomuto druhu prací.

4. Vyjádření k práci

Na základě výše uvedeného není pochyb o tom, že práce je z hlediska systematického i formálního členění dobře zvládnuta. K dalším kladům lze připočítat interdisciplinární charakter práce (srov. především kap. 2), jakož i komparaci se zahraničím (a to v kap. 3 – Velká Británie a v kap. 4 – Francie).

K práci lze však mít také některé výtky, byť se jedná spíše o drobnější lapsy. Již výše je uvedeno, že autorka mohla v úvodu cíl své práce vyjádřit pregnantně, aniž by ho musel čtenář dovozovat implicity (učinila tak až v závěru na s. 66). Dále není jasné, co v úvodu (na str. 7) autorka rozumí „podmínkami otcovství“ (zřejmě má na mysli jednotlivé domněnky?). A konečně – autorce nelze vyčítat, že se s danou problematikou dosud nesešla blíže v praxi (tím spíše, jde-li mnohdy o záležitosti kryté lékařským tajemstvím), nicméně její závěry či návrhy *de lege ferenda* by se rozhodně neměly pro praxi ukázat jako (vyloženě) nereálné, jak sama autorka zmiňuje na str. 9. Dále lze poukázat na nedostatečné rozlišení touhy počít vlastní dítě (autorkou navíc nevhodně hovorově formulováno jako „pořídít si“ vlastní dítě) od práva na rodinný život – jen čtenář znalý věci a čtoucí text pozorně si uvědomí, že jde o dvě odlišné záležitosti, které však nelze směšovat. Na str. 37 došlo zřejmě k záměně pojmů nárok a právo (znát svůj biologický původ). Na str. 64 je užit hovorový termín „vzdát se dítěte“, který je v souvislosti s českým právním řádem neznámý. Autorka měla alespoň stručně upozornit, že jde o hovorovou „hantýrku“, nikoliv o terminologii konvenující textu zákona. Konečně je třeba upozornit, že jednotlivých problematických aspektů autorka mnohdy (správně) zmiňuje protichůdné názory celospolečenského diskurzu, avšak čtenář by očekával, že v těchto případech také vysloví názor vlastní, což autorka sice činí, ale vzhledem k množství otázek, které otevírá, by tak mohla činit častěji (srov. pouze str. 20, 39 a 65).

Patrně nejzásadnější výtku lze mít k textu na str. 50, kde autorka uvádí, že „náhradní mateřství ve Velké Británii mohou podstoupit pouze manželské páry.“ Nelze se zbavit dojmu, že autorka pracovala pouze se starší literaturou a neověřila si aktuální právní stav – srov. § 54 odst. 2 HFEA ve znění po novele z roku 2008.

Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 882 stran, představující 61 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

Vzhledem k uvedenému práci hodnotím jako celkově zdařilou, s některými drobnými nepřesnostmi, odůvodňujícími navržení klasifikačního hodnocení sníženého o jeden stupeň.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl diplomové práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila , pro veškeré její závěry lze nalézt oporu v textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, a to včetně zahraniční, tak judikaturu. Místy mohla vyslovit více vlastních

	názorů na zkoumanou problematiku (srov. výše).
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autorka pracovala s cca 35 publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, a dále s internetovými zdroji. Pracovala rovněž se zdroji zahraničními. To je dostačující v rámci požadavků kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce nejsou žádné grafy ani tabulky, což je vzhledem k tématu pochopitelné. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní , místy lze narazit na hrubku (např. na s. 47 „páry žili“).

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Přípomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Na str. 59 autorka popisuje možnost dodatečného výmazu údajů o rodičích a vystavení nového rodného listu s fiktivními údaji ve Francii. Je možno tento postup považovat za dodatečné „vzdání se“ dítěte?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Velmi dobře.

V Praze dne 02. 01. 2017

JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
konzultant diplomové práce